

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогіки початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасне українське наукове мовлення

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет : педагогічний факультет
(назва інституту, факультету)

Івано-Франківськ – 2019 рік

Робоча програма з курсу “Сучасне українське наукове мовлення”

(назва навчальної дисципліни)

для студентів за напрямом підготовки 013 «Початкова освіта»

ОР - МАГІСТР.

Розробники: ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ БІЛАВИЧ Г.В., КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТКАЧУК О.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти

Протокол від “_28_” серпня____2019__ р. № 1

Завідувач кафедри : _____ (М.П.Оліяр)
(підпис)

Схвалено методичною комісією факультету, інституту.

Протокол від “_30_” серпня____2019__ р. № _1__

Голова науково-методичної ради педагогічного факультету _____ Кондур О.С.

Директор / Декан _____
підпис

Кондур О.С.

© Білавич Г.В., 2019

© Ткачук О.В., 2019

1. Опис навчальної дисципліни
2 семестр

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	<u>Нормативна</u>	
	Спеціальність 013 Початкова освіта (шифр і назва)		
	Спеціалізація : ПОА, ПОП, ПОМ, ПОІ, ПОХ, ПОДО, ПОВР, ПОІО	Рік підготовки:	
		1- й	1- й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - немає		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1-л, 1-пр. = 2 год. самостійної роботи студента – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>ОР МАГІСТР</u>	12 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
Індивідуальні завдання: 0 год.			
Вид контролю: підсумкова оцінка			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1,6

для заочної форми навчання – 1:5,6

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу - сприяти магістрантам у набутті базових знань про особливості підготовки наукового тексту, необхідних для успішної презентації результатів наукової та науково-навчальної діяльності.

Завданнями курсу є:

- поглибити знання студентів про науковий стиль української мови;
- розширити уявлення про українську наукову мову, мовні засоби наукового тексту, розвинути потреби в нормативному вживанні засобів мови;
- опанувати технології роботи із сучасним українським науковим текстом, розвивати уміння і навички мовностилістичного аналізу наукового тексту;
- формувати мовно-комунікативну, мовно-термінологічну, дослідницьку компетенції магістрантів;
- виховувати мовний смак і мовне чуття, критичне ставлення до ненормативної вимови;
- аргументовано, спираючись на словники і мовленнєві зразки, оцінювати власне наукове мовлення та мовлення інших авторів наукового продукту.

У ході вивчення курсу «Сучасне українське наукове мовлення» магістрант, з огляду на набуті у вищій школі знання з української мови, повинен навчитися їх застосовувати відповідно до своїх наукових потреб, самостійно мислити, робити ґрунтовні висновки. Отже, повинен:

знати :

- специфічні риси писемної та усної форм наукового стилю української літературної мови, основні жанрові різновиди наукового стилю, традиційні стильові ознаки української наукової мови, короткі відомості з історії становлення і розвитку наукового стилю української мови;
- правила побудови і культури читання наукового тексту, особливості конспектування, анотування, реферування наукових джерел;
- мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, обов'язкові вимоги до оформлення посилань, цитат, списку використаних джерел, мовні кліше для написання наукової статті (курсової, дипломної, магістерської роботи), анотації, рецензії та відгуку;
- комопозиційно-логічну побудову усної наукової доповіді, повідомлення, виступу.

Магістрант має вміти:

- працювати з навчальною, навчально-методичною, науковою, довідниковою літературою;
- читати і сприймати науковий текст: виділяти головну і другорядну інформацію;
- аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів;
- створювати навчально-наукові тексти;
- володіти нормами мовного оформлення наукових текстів різних жанрів (курсова, дипломна, магістерська робота);
- редагувати текст наукової роботи згідно з вимогами наукового стилю, в тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій;
- володіти культурою усного виступу, брати участь у науковій дискусії, полеміці, суперечці.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1

Культура наукової української мови

Тема 1. Предмет і завдання курсу, його наукові основи. Українська термінологія в науковому спілкуванні.

Державотворча роль української мови. Функції мови. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Природа і функції мови. Мова і нація. Поняття “національна мова”. Політика лінгвоциду. Форми лінгвоциду. Правовий статус української мови. Поняття “державна мова”, “офіційна мова”. Критерії затвердження мови у функції державної. Мовні питання в Конституції України. Закон про мови в Україні. Європейська хартія про мови національних меншин. Передумови прийняття мовного законодавства в Україні. Мовна політика. Мовна ситуація в Україні. Мова наукового мовлення як функціональний різновид української літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовні норми. Авторське право. Наукова добросовісність і етика вченого. Особливості індивідуального стилю науковця.

Історія української термінології. Теоретичні засади термінознавства та лексикології. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькогалузева термінологія. Проблеми сучасного термінознавства. Українські електронні термінологічні словники. Термінологія у професійному мовленні вчителя початкової школи. Іншомовні терміни у фаховій термінології педагога. Роль термінології в професійному спілкуванні. Професіоналізми і номенклатурні назви. Стандартизація термінів.

Тема 2. Мовні і жанрові особливості наукового стилю.

Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Становлення і розвиток наукового стилю української мови. Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мета, завдання, сфера використання, основні функції наукового стилю.

Підстилі наукового стилю. Традиційна класифікація підстилів і їх жанрові різновиди. Власне науковий підстиль і його жанри: наукова стаття, наукова монографія, кваліфікаційна робота (курсowa, дипломна, магістерська), дисертація, доповіді, тези.

Навчально-науковий підстиль і його жанри: лекції, навчально-методичні видання (підручники, посібники, навчально-методичні збірники, конспекти, хрестоматії тощо).

Науково-популярний підстиль і його жанри.

Науково-діловий підстиль і його жанри: технічна документація (контракти та інструкції для підприємств, резюме, повідомлення про дослідження, інструкція, науковий звіт, аналітична записка, службовий лист, устав, положення).

Науково-інформативний підстиль і його жанри: реферат, реферативний огляд, анотація, патентний опис. Науково-довідковий підстиль і його жанри: словники, довідники, каталоги. Термінологічний словник.

Мовні засоби наукового стилю. Сучасні тенденції мовного наукостворення. Абстрагованість наукового стилю. Підкреслена логічність наукового стилю. Точність і однозначність наукового стилю. Якість наукового стилю. Об'єктивність викладу. Жанри наукового стилю (монографія, стаття, реферат, анотація, дисертація, тези). Оформлювання результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.

Змістовий модуль 2

Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні

Тема 3. Мовне оформлення композиції наукового тексту.

Фонетико-інтонаційні особливості усної форми наукового стилю. Комунікативні властивості наукової мови (повна вимова звуків, переважно розповідна інтонація, уповільнений темп мовлення).

Лексика наукового стилю. Широке використання слів з абстрактним значенням, термінологічної лексики, запозичених слів. Уживання слів у прямому значенні. Відсутність розмовних просторічних слів, слів з емоційно-експресивним забарвленням.

Наукова і технічна термінологія. Основні вимоги до термінів: точність, асоціативність, варіативність та ін. Особливості синонімії у термінології. Відмінність термінів від професіоналізмів і професійних жаргонізмів. Українські відповідники до запозичених термінів. Фразеологізована термінологія і кліше. Лексичні засоби наукового стилю (лексичний повтор, синонімічна заміна, анафора, протиставлення). Словотворчі елементи в термінах: широке використання віддієслівних іменників, складних і складноскорочених слів.

Морфологія наукового стилю. Абстрагований характер викладу (іменники з абстрактним значенням, віддієслівні іменники, форма множини іменників з речовинним значенням та ін.). Перевага відносних прикметників. Аналітична форма вищого і найвищого ступенів порівняння якісних прикметників.

Особливості уживання займенників у науковому стилі.

Інформаційне навантаження особових дієслів, стійких дієслівно-іменникових сполук, дієслівних форм у наукових текстах.

Функціональний діапазон сполучників і прийменників (видільні або обмежувальні частки, градаційні, приєднувальні, зіставні сполучники, обмежувально-видільні прийменники).

Використання самостійних частин мови в ролі прийменників і сполучників.

Синтаксис наукового мовлення. Стилїстична функція різних видів простого і складного речення в науковому стилі.

Активні конструкції речення. Пасивні конструкції на -но, -то на означення результативності. Особливості вживання складносурядних і складнопідрядних речень у науковому стилі.

Форми передачі чужої мови (пряма, непряма мова, цитата) у науковому стилі. Текст або надфразна синтаксична єдність у науковому стилі.

Синтаксичні особливості усної форми наукового стилю мовлення: спрощення синтаксису, використання елементів діалогу.

Типові порушення норм наукового стилю: порушення послідовності і логіки викладу, недоречне використання засобів інших стилів мовлення, мовленнєва надлишковість.

Спеціальні графічні засоби: формули, таблиці, схеми, графіки, креслення.

Жанри усного мовлення: діалогічні (дискусія, дебати, полеміка), монологічні (доповідь, лекція, повідомлення, звіт).

Комунікативні цілі і завдання усного наукового мовлення: повідомлення, переконання, схвалення, обговорення, пояснення.

Огляд літератури. Мета дослідження. Гіпотеза дослідження. Завдання дослідження. Методи дослідження. Наукова новизна. Мовне оформлення частин роботи. Цитати. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань. Основні вимоги до виконання та оформлювання магістерської, кандидатської наукових робіт.

Тема 4. Компресія як членування наукового тексту.

Поняття про компресію. План як важливий засіб організації розумової праці. Технологія аналізу наукового тексту. Поняття композиції в науковому тексті. Основні компоненти композиції.

Поділ тексту на абзаци. Абзац як архітектонічна одиниця наукового тексту. Структурні, або композиційні види абзацу. Смысловая закінченість абзацу. Класична форма абзацу: формулювання теми, її розробка, висновки. Єдність змісту і логічна послідовність викладу. Зв'язок речень в абзаці і в тексті.

Типи зв'язку: ланцюгова і паралельна. Засоби зв'язку: лексичний повтор, займенниковий повтор, синтаксичний повтор.

Смысловий аналіз речення. Роль першого речення в абзаці. Інформативний центр речення. Розташування нової інформації.

Культура читання наукового тексту. Професійне читання наукового тексту. Інформаційно-пошукове, аналітико-критичне, творче читання наукового тексту. Види

інформаційно-пошукового читання: *бібліографічне* (ознайомлення з бібліографічною інформацією, бібліографічний опис джерел, складання списку літератури), *переглядове*, (виділення тематичних слів), *ознайомлювальне*, *вивчальне*. Особливості аналітико-критичного читання (постановка питань, сортування матеріалу під певним кутом зору, коментарі до фрагментів тексту, рецензування тексту). Виховання читацької культури.

Операції читання: сприйняття елементів друкованого тексту; декодування (розуміння), первинна мислительна обробка та інтерпретація вилученої інформації.

Аудіювання наукового тексту. Способи аудіювання: зосереджене, уважне, неуважне. Види аудіювання: *нерефлексивне* (уміння уважно слухати), *рефлексивне* (активне втручання в мовлення співбесідника, створення сприятливих умов для спілкування).

Операційна обробка наукового тексту: поділ тексту на смислові частини, сортування смислових частин за їх значенням, групування їх за певними ознаками, виділення між ними залежностей); співвідношення вилученої інформації з існуючими знаннями; "згортання" інформації, зведення її до основних положень. Виписки, помітки в науковому тексті.

Використання словників і довідкової літератури в роботі з науковим текстом.

Способи викладу в науковому тексті: опис, міркування, розповідь, повідомлення. Їх мета, структурні компоненти, мовні особливості. Наукові тексти-міркування і тексти-докази: семантико-стилістичне розмежування. Індуктивно-дедуктивний і дедуктивно-індуктивний виклад. Міркування-визначення, міркування-порівняння, міркування-доказ і міркування загального типу.

Тези та їх види: прості, основні, складні, похідні, оригінальні. Структура тез: вступ (теза); основна частина; висновки.

Конспектування наукових джерел. Конспект як аналітико-синтетична переробка інформації вихідного тексту. Мета конспектування – вияв, систематизація, узагальнення найбільш цінної інформації. Види конспектування. Опорні слова для конспектування. Способи викладу матеріалу. Структурування обробленого матеріалу. Побудова логічних схем. Процес конспектування: сформованість сприйняття тексту, швидкість письма, скорочення слів. Конспектування кількох джерел. Власна оцінка оброблених джерел. Графічні засоби оформлення конспекту (використання кольору для виділення інформативних блоків у тексті). Редагування конспекту.

Анотування наукового джерела. Мета анотування. Об'єкти анотування: наукова стаття, монографія, дисертація, посібник та ін. Функції анотування: сигнальна, пошукова. Елементи анотації. Ключові слова для анотації.

Види анотацій. Анотації за функціональним призначенням: довідкові, рекомендаційні. Основні аспекти змісту анотованих документів при складанні довідкової анотації.

Маркери в анотації.

Вимоги до анотування наукового джерела: внутрішньо логічна композиція, відбір відомостей, їх формулювання і розташування; мова анотації; стислість. Типові помилки при складанні анотацій: надлишковість, повтори, штампи, громіздкі словосполучення, складні конструкції, нечіткі визначення, невдалі вислови та ін.

Етапи анотування наукового джерела. Модель довідково-рекомендаційної анотації наукового джерела: вступна частина (вихідні дані джерела), основна частина (перелік основних проблем та/або висновків тексту-джерела), заключна частина (актуальність і адресат джерела). Мовні стандарти для складання анотації.

Тема 5. Наукова стаття як різновид наукового тексту. Наукова рецензія. Відгук.

Поняття про апробацію. Реферування наукового джерела. Реферативне читання наукових джерел за фахом. Основні функції реферату: інформаційна, пошукова. Об'єкти реферування: наукові статті, розділи з книг, патентні документи, депоновані рукописи.

Класифікація рефератів: за належністю до певної галузі знань, способом характеристики первинного документу, кількістю джерел реферування (монографічні, реферати-фрагменти, оглядові або зведені, групові; за формою викладу (текстові, табличні,

ілюстровані або змішані); за обсягом або глибиною розгортання теми. Реферат та автореферат: подібність і відмінність.

Етапи підготовки реферату. План-макет поаспектного аналізу документу при реферуванні. Вимоги до тексту реферату: конкретність, точність викладу думок автора, чіткість, лаконічність, дотримання стилю, обсяг. Основні способи реферативного викладу тексту: Мовні кліше для підготовки реферату наукового джерела.

Редагування наукового тексту. Види редагування: вичитка; скорочення; обробка; переробка.

Поняття про наукову статтю. Типи статей. Етапність підготовки наукової статті. Будова статті. Вимоги до написання статей. Наукометричні бази. Рецензія. Функції рецензії. Ознаки рецензії. Технології рецензування. Науковий відгук. Офіційний опонент. Особливості мовного оформлення рецензії. Науковий етикет.

Тема 6. Переклад наукових текстів. Особливості редагування наукового тексту.

Суть і види перекладу. Типові помилки під час перекладів наукових текстів українською мовою. Переклад термінів.

Найпоширеніші синтаксичні помилки в наукових текстах та шляхи їх уникнення. Поняття про наукову доповідь. Науковий виступ. Різновиди наукової доповіді.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1,2												
1,Предм.і з-ня курсу.Українська термінологія	11	2	2			7	11	1				10
2.Науковий стиль. Підстилі. жанри	11	2	2			7		1	1			10
3.Мовне оформлення композиції	20	2	4			14		1	1			20
4.Компресія	16	2	4			10			1			12
5. Наукова стаття. Рецензія. Відгук	12	2	2			8		1				10
6. Переклад. Редагув. тексту.	20	2	4			14			1			20
Разом за 1 семестр	90	12	18			60	90	4	4			82

6. Теми практичних занять 2 семестр денна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завд. курсу. Укр.національна мова. Українська термінологія	2
2	Українська термінологія, словники.	2
3	Особливості наукового стилю. Наукова лексика.	2
4	Мовне оформлення в науковому стилі. Бібліограф. опис наукових джерел	2
5	Компресія. План. Абзац. Анотування.	2

6	Культура читання наукового тексту.	2
7	Наукова стаття.Рецензія.	2
8	Науковий переклад. Типові помилки.	2
9	Науковий виступ. Наукова доповідь. Етапи підготовки доповіді.	2
		18

66. Теми практичних занять 1 семестр заочна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мовні і жанрові особливості наукового стилю.	2
2	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	2
	Разом	4

8. Самостійна робота

Самостійна робота 1 семестр денна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготувати повідомлення про сучасну мовну ситуацію в Україні. Основні державні документи про мову в Україні. Мовні норми, їх види. Дібрати по 5 прикладів кожного виду мовних норм.	7
2	Опрацювати пит. Про жанрові особливості підручника, посібника, хрестоматії, словника, глосарія, каталога. Укласти словник термінів власного дослідження.	7
3	Опрацювати комунікативні властивості наукової мови у фонетико-інтонаційному аспекті (інтонація, висота, сила голосу, темп мовлення та ін.).Синонімія та омонімія в науковому стилі. Наукові фразеологізми.	7
4	Граматичні і синтаксичні особливості наукового мовлення. Дібраи вправу на 20 випадків порушення уживання прийменників і сполучників у науковому стилі. Опрацювати стандарти бібліографічних описів наукової літератури.	7
5	Особливості аналітико-критичного читання (постановка питань, сортування матеріалу під певним кутом зору, коментарі до фрагментів тексту, рецензування тексту). Виховання читацької культури.Види анотацій. Анотації за функціональним призначенням: довідкові, рекомендаційні.	5
6	Підготувати повідомлення про етапи підготовки статті та наукометричні бази.	5
7	Підготувати питання про види перекладів	8
8	Редагування текстів. Дібрати 5 прикладів на найбільш типові помилки під час редагування тексту	7
9	Підготувати науковий виступ за тематикою власного магістерського дослідження. Зразком може бути доповідь магістранта , О.М.Семенов.Культура наукової української мови / Семенов О.М. - К.: Академія, 2010.- С. 182-184.	7
	Разом	60

Самостійна робота 1 семестр заочна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	<p>Підготувати повідомлення про сучасну мовну ситуацію в Україні. Основні державні документи про мову в Україні. Мовні норми, їх види. Дібрати по 5 прикладів кожного виду мовних норм.</p> <p>Опрацювати пит. Про жанрові особливості підручника, посібника, хрестоматії, словника, глосарія, каталога. Укласти словник термінів власного дослідження.</p> <p>Опрацювати комунікативні властивості наукової мови у фонетико-інтонаційному аспекті (інтонація, висота, сила голосу, темп мовлення та ін.). Синонімія та омонімія в науковому стилі. Наукові фразеологізми.</p> <p>Граматичні і синтаксичні особливості наукового мовлення. Дібраи вправу на 20 випадків порушення уживання прийменників і сполучників у науковому стилі.</p>	40
	<p>Опрацювати стандарти бібліографічних описів наукової літератури. Види анотацій. Анотації за функціональним призначенням: довідкові, рекомендаційні. Основні аспекти змісту анотованих документів при складанні довідкової анотації. Маркери в анотації. Вимоги до анотування наукового джерела: внутрішньо логічна композиція, відбір відомостей, їх формулювання і розташування; мова анотації; стислість. Типові помилки при складанні анотацій: надлишковість, повтори, штампи, громіздкі словосполучення, складні конструкції, нечіткі визначення, невдалі вислови та ін. Підготувати питання про види перекладів.</p> <p>Підготувати повідомлення про етапи підготовки статті та наукометричні бази. Редагування текстів.</p> <p>Підготувати науковий виступ за тематикою власного магістерського дослідження. Зразком може бути доповідь магістранта , О.М.Семенов. Культура наукової української мови / Семенов О.М. - К.: Академія, 2010.- С. 182-184.</p>	42
	Разом	82

10. Методи навчання

1. Пояснювально-ілюстративний – т. 1-5
2. Проблемного викладання – Т. 3,4
3. Частково пошуковий (евристичний) – Т. 1,3,4,5
4. Складання графічних схем – Т. 3
5. Дослідницький – Т. 1,2,3,5

11. Методи контролю

Програмові вимоги до екзамену з курсу "Сучасне українське наукове мовлення"

Предмет і завдання курсу, його наукові основи.

Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови.

Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови.

Мовні норми.

Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Комунікативні ознаки культури мови.

Комунікативна професіограма науковця.

Словники у професійному мовленні. Типи словників. Роль словників у підвищенні мовленнєвої культури.

Мистецтво аргументації. Техніка і тактика аргументування. Мовні засоби переконування.

Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу. Види публічного мовлення.

Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні і комунікативні принципи презентації

Культура сприймання публічного виступу. Уміння ставити запитання, уміння слухати.

Особливості усного спілкування.

Історія української термінології.

Теоретичні засади термінознавства та лексикології.

Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькогалузева термінологія.

Проблеми сучасного термінознавства.

Українські електронні термінологічні словники.

Поняття про науковий стиль української мови. З історії формування наукового стилю української мови.

Сучасні тенденції мовного наукостворення.

Жанри наукового стилю (монографія, стаття, реферат, анотація, дисертація, тези).

Огляд літератури. Мета дослідження. Гіпотеза дослідження. Завдання дослідження. Методи дослідження. Наукова новизна.

Мовне оформлення частин роботи. Цитати.

Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань. Основні вимоги до виконання та оформлювання магістерської, кандидатської робіт.

Поняття про компресію.

План як важливий засіб організації розумової праці.

Тезування.

Конспект.

Реферат.

Анотація.

Особливості мовного оформлення.

Поняття про апробацію.

Поняття про наукову статтю. Типи статей. Етапність підготовки наукової статті. Будова статті. Вимоги до написання статей.

Наукометричні бази.

Функції рецензії. Ознаки рецензії. Технології рецензування.

Науковий відгук. Офіційний опонент. Особливості мовного оформлення рецензії. Науковий етикет.

Суть і види перекладу.

Типові помилки під час перекладів наукових текстів українською мовою.

Переклад термінів.

Особливості редагування наукового тексту.

Найпоширеніші синтаксичні помилки у наукових текстах та шляхи їх уникнення.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів для екзамену 2 семестр

Поточне тестування та самостійна робота								
T1	T2	T3, 4	T5	T6,7	T8,9	Підсумкова	Екзамен	Сума
5	5	11	5	12	12	50	50	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Білавич Г. Основи риторики. Навчальний посібник / Г. Білавич. – Івано-Франківськ, 2009. – 160 с.
2. Білавич Г. Українська мова (за професійним спрямуванням). Змістовий модуль 3 / Ірина Гуменюк, Галина Білавич. – Івано-Франківськ, 2012. – 212 с.
3. Білавич Г. Говорімо українською мовою правильно! Словник-порадник / Г. Білавич, Т. Стамбульська – Івано-Франківськ, 2012. – 60 с.
4. Білавич Г. Формування мовленнєвої обізнаності майбутніх педагогів. Навчально-методичний посібник / Галина Білавич, Тетяна Лисечко, Тетяна Стамбульська. – Івано-Франківськ : ПП «ТУР-ІНТЕЛЕКТ», 2014. – 60 с.
5. Білавич Г. Наголошуймо правильно! Словник / Галина Білавич, Тетяна Лисечко, Тетяна Стамбульська. – Івано-Франківськ, 2013. – 135 с.
6. Білавич Г. Основи риторики і красномовства: Навчальний посібник / Галина Білавич. – Івано-Франківськ : НАІР, 2016. – 120 с.
7. Білавич Г. Формування мовленнєвої культури студентів за умов діалектного середовища / Галина Білавич. – Івано-Франківськ: ПП „ТУР-ІНТЕЛЕКТ”, 2016. – 167 с.

14. Рекомендована література Базова література

1. Антисуржик . Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити: Посібник [За ред. О. Сербенської]. – Львів: Світ, 1994. – 152 с.
2. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови / Н. Д. Бабич. – Львів : Світ, 2003. – 434 с.
3. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність / С. К. Богдан. – К.: Рідна мова, 1998. – 476 с.
4. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення / Т. Б. Гриценко. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 472 с.
5. Загнітко А. П. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування / А. П. Загнітко, І. Г. Данилюк. – Донецьк, 2004.
6. Кравець Л. І. Культура української фахової мови : Навч. посіб. / Л. І. Мацько,

- Л. В. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с.
7. Семенов О. М. Культура наукової української мови : Навч. посіб. / О. М. Семенов. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 216 с.
 8. Семенов О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки): Монографія / За ред. Л. І. Мацько. — К.: Педагогічна думка, 2007. — 278 с.
 9. Ярема С. На теми української наукової мови / С. Ярема. – Львів: НТШ, 2002. – 44 с.

Допоміжна

1. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо / Б. Д. Антоненко-Давидович. — К.: Радянський письменник, 1970. — 254 с.
2. Баранник Д. Х. Усний монолог (загальні особливості мовної структури) / Д. Х. Баранник. — Дніпропетровськ, 1969. — 144 с.
3. Богдан С. К. Семантична визначеність вставних одиниць у науковому тексті / С. К. Богдан // Українське мовознавство. — К.: Вища школа, 1988. — Вип. 15. — С. 124—129.
4. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: Навч. посіб. / Н. В. Ботвина — К.: Арткел, 1998. — 190 с.
5. Василевич А. П. Как слово наше отзовется? (Опыт исследования качества научного выступления) / А. П. Василевич // Энергия. — 2006. — № 2. — С. 61—66.
6. Вінніков В. А. Пам'ятка молодим вченим з написання наукових праць / В. А. Вінніков // Український радіологічний журнал. — 2009. — № 17. — С. 7—9.
7. Волкотруб Г. Практична стилістика української мови: Навч. посіб. / Г. Волкотруб. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. — 256 с.
8. Гальперин И. Р. Научный текст как объект лингвистического исследования / И. Р. Гальперин. — М., 1999. — 139 с.
9. Гінзбург М. Д. Десять відомих правил українського ділового та наукового стилю, зведені в систему / М. Д. Гінзбург // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2004. — № 2. — С. 22—28.
10. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: Монографія / Н. Б. Голуб. — Черкаси: Брама-Україна, 2008. — 400 с.
11. Городенська К. Синтаксична специфіка української наукової мови / К. Городенська // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук, праць. — К.: КНЕУ, 2001. — Вип. IV. — С. 11—14.
12. Дротянко Л. Наукова і побутова мови у процесі взаємопроникнення культур / Л. Дротянко // Вісник НАН України. — 2005. — № 11. — С. 51—58.
13. Дядюра Г. М. Функціональні параметри образності в науковому стилі (на матеріалі текстів природничих та технічних наук): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Черкаськ. інжен.-технол. ін-т. — Черкаси, 2001. — 18 с.
14. Євграфова А. Заголовок як актуалізатор текстової інформації // Електронна бібліотека Інституту журналістики. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <://http://www.jorn.univ.kiev.ua>. — Загол. з екрана. — Мова укр.
15. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови) / С. Я. Єрмоленко. — К.: Довіра, 1999. — 267 с.
16. Жайворонок В. В. та ін. Українська мова в професійній діяльності: Навч. посіб. — К.: Вища школа, 2006. — 431 с.
17. Зелінська Н. В. Сучасний науковий дискурс: парадокси розвитку / Н. В. Зелінська // Вісник Київськ. міжн. ун-ту. — 2004. — Вип. 3. — С. 13—25.
18. Иванов Л. Ю. Текст научной дискуссии: Дейксис и оценка / Иванов Л. Ю. — М.: НИП«2Р», 2002.— 208 с.

19. Карпіловська Є., Структурні зміни української наукової термінології протягом двадцятого сторіччя / Є. Карпіловська, О. Кочерга, Є. Мейнарович // Проблеми української термінології. Вісник НУ «Львівська політехніка». — 2004. — № 503. — С. 3—8.
20. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту / А. П. Коваль. — К., 1970. — 306 с.
21. Котюрова М. П. Культура наукової мови: текст и его редактирование: Уч. Пособие / М. П. Котюрова. — Пермь: Пермский гос. ун-т, 2005. — 125 с.
22. Кочерга О. Деякі міркування про шляхи і манівці розвитку української наукової термінології / О. Кочерга // Сучасність. — 1994. — № 399—400. — С. 173—182.
23. Культура мовлення вчителя-словесника / О. М. Горошкіна (уклад.). — Луганськ: Навчальна книга, 2007. — 111 с.
24. Лотман Ю. О лингвистическом исследовании текстов научного стиля // Вопросы языкознания / Ю. О. Лотман. — 1997. — № 4. — С. 125—138.
25. Михайлова О. П. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості: Навч. посіб. / О. П. Михайлова, А. А. Сидоренко, В. Ф. Сухопар. — Х., 2000. — 97 с.
26. Непийвода Н. Автор наукового твору: спроба психологічного портрета / Н. Непийвода // Мовознавство. — 2001. — № 3. — С. 11—23.
27. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: Навч. посіб. / Г. С. Онуфрієнко. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 312 с.
28. Основи наукового мовлення: Навч.-метод. посіб. / Уклад. Т. В. Симоненко. — Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. — 2005. — 80 с.
29. Сербенська О. Культура усного мовлення: Практикум: Навч. посіб. / О. Сербенська. — К.: Центр навч. літератури, 2004. — 216 с.
30. Синиця І. А. Діалогічність у науковому тексті / І. А. Синиця // Мовознавство. — 2004. — № 2—3. — С. 55—60.
31. Ставицька Л. Відгук офіційного опонента // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <Електронна бібліотека Інституту журналістики. <:// <http://www.jorn.univ.kiev.ua>>. — Загол. з екрана. — Мова укр.
32. Сурмін Ю. Науковий текст: специфіка, підготовка та презентація: Навч.-метод. посіб. / Ю. Сурмін. — К.: НАДУ, 2008. — 184 с.
33. Тернавська Т. До проблеми експресивності наукового мовлення / Т. Тернавська // Вісник Луганськ, держ. пед. ун-ту імені Т. Шевченка. Серія: Філологічні науки. — Луганськ: Альма-матер, 2001. — № 3. — С. 134—140.
34. Чак Є. Д. Складні випадки правопису та слововживання / Є. Д. Чак. — К.: А.С.К., 1998. — 272 с.
35. Чепіга І. П. Мовленнєві особливості наукового тексту: текст-міркування, текст-доказ / І. П. Чепіга // Лінгвістичні студії. — Донецьк, 2002. — Вип. 10. — С. 157—161.

Словники

1. Бибик С. П., Сюта Г. М. Словник іншомовних слів: Тлумачення, словотворення та слововживання: Близько 35 000 слів і словосполучень / С. Я. Єрмоленко (ред.). — Х.: Фоліо, 2006. — 623 с.
2. Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словник-довідник. — Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. — 88 с.
3. Бук С. 3000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови / Наук. ред. Ф. С. Бацевич. — Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. — 192 с.
4. Бурячок А. А. Орфографічний словник української мови. — К.: Наукова думка, 2002. — 460 с.
5. Бурячок А. А. Словник синонімів української мови: У 2-х т. / НАН України; Інститут мовознавства ім. 0.0. Потебні / А. А. Бурячок (ред.). — К.: Наукова думка, 1999.

6. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів / В. І Бусел (авт., кер. проекту та гол. ред.). — К. — Ірпінь: Перун, 2004. — 887 с.
7. Гринчишин Д. П., Капелюшний А. О., Пазяк О. М., Сербенська О. А., Терлак З. М. Словник труднощів української мови: Близько 15000 слів / С. Я. Єрмоленко (ред.). — К.: Радянська школа, 1989. — 336 с.
8. Демська О. М., Кульчицький І. М. Словник омонімів української мови / Міжнародний фонд «Відродження». — Львів: Фенікс, 1996. — 223 с.
9. Дзюбишина-Мельник Н. Я., Дужик Н. С., Єрмоленко С. Я., Ленець К. В., Пустовіт Л. О. Культура мови на щодень / НАН України; Інститут української мови / С. Я. Єрмоленко (ред.). — К.: Довіра, 2000. — 170 с.
10. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко (ред.). — К.: Либідь, 2001. — 224 с.
- 11. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. — К.: Видавничий центр «Академія», 1998. — 712 с.**
- 12. Карачун В. Я. Орфографічний словник наукових і технічних термінів: Правопис. Граматика: Понад 30 000 слів. — К.: Криниця, 1999. — 524 с**
13. Кочерган М. П. Словник російсько-українських міжмовних омонімів. — К.: Академія, 1997. — 400 с.
14. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. — Вид. 2-ге. — К.: Довіра, 2006. — 477 с.
15. Пономарів О. Д. Фонема г і г: Словник і коментар. — К.: Вид. центр "Просвіта", 1997. — 40 с.
16. Практичний словничок нормативних висловів / Упоряд. А. Сербенська. — Львів: НТШ, 2002. — 35 с.
17. Селіванова О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. — Полтава: Довкілля — К., 2006. — 716 с.
18. Словарь української мови / За ред. Б. Грінченка. — Т. І—4. — К.: Довіра — Рідна мова, 1997.
19. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. — К.: Знання, 2004. — 367 с.
20. Словник української мови: В 11-ти т. — К.: Наукова думка, 1971—1978.
21. Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан. — 2000. — 87 с.
22. Українська мова: Енциклопедія / НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови / В. М. Русанів-ський (голова ред. кол.). — 2-ге вид., випр. і доп. — К.: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. — 824 с.
23. Українсько-російський словник наукової термінології / За заг. ред. Л. О. Симоненко. — К. — Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004, — 416 с.
24. Фразеологічний словник української мови: У 2-х кн. — 2-ге вид. — К.: Наукова думка. — 1999. — Кн. 1, 2.
25. Шевчук С. В. Разом, окремо, через дефіс. А—Я: Орфографічний словник: 32000 слів: Найуживаніші слова і словосполучення. Найновіші запозичення. Спеціальна різногалузева термінологічна лексика. — К.: А.С.К., 2006. — 416 с.
26. Шевчук С. В. Російсько-український словник ділового мовлення. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Вища школа, 2008. — 487 с.
27. Широков В. А., Шевченко В., Рабулець О. Г., Костишин О. М., Пещак М. М. Словники України — інтегрована лексикографічна система. Електронний ресурс / НАН України; Український мовно-інформаційний фонд. — К., 2001. — 1 електрон, опт. диск (СОР).

14. Інформаційні ресурси

1. Наукова періодика України: <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Сайт Українського мовно-інформаційного фонду: <http://www.ulif.org.ua>
3. Українська мова в інтернеті: <http://www.nowamowa.com.ua>
4. Культура мови: <http://www.kultura-mowy.wikidot.com>
5. uaport.net/cat/site/www.ulif.org.ua/ulif
6. articles.global-katalog.com/item123481.html
7. mova.dn.ua/content/view/113/26/Сoхраненная копияПохожие –
8. lcorp.ulif.org.ua/dictua/Сoхраненная копияПохожие